

3. Výdaje zdravotních pojišťoven

Největší podíl na financování zdravotní péče – 77,1% - připadá na zdravotní pojišťovny. Zdravotní péče je v našem systému hrazená převážně z veřejného zdravotního pojištění a pouze v některých případech bývá doplněna o spoluúčast pacientů (např. doplatky za některé léky, stomatologická péče apod.)

Výdaje zdravotních pojišťoven jsou získávány ve velmi podrobné struktuře a dají se členit podle druhu péče (ICHA-HC), typu poskytovatele zdravotní péče (ICHA-HP), Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů (MKN-10) a také podle věku a pohlaví pojištěnců.

Z pohledu věrohodnosti dat lze konstatovat, že údaje od zdravotních pojišťoven patří mezi nejkvalitnější zdroje informací.

3.1 Výdaje na zdravotní péči podle hlavních skupin diagnóz MKN-10

V této části se budeme věnovat výdajům na zdravotní péči podle dalších rozměrů, nejprve podle hlavních skupin diagnóz vycházejících z Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů (MKN-10). Výdaje na zdravotní péči ve zmíněném třídění je zatím možno určit pouze u zdravotní péče financované zdravotními pojišťovnami.

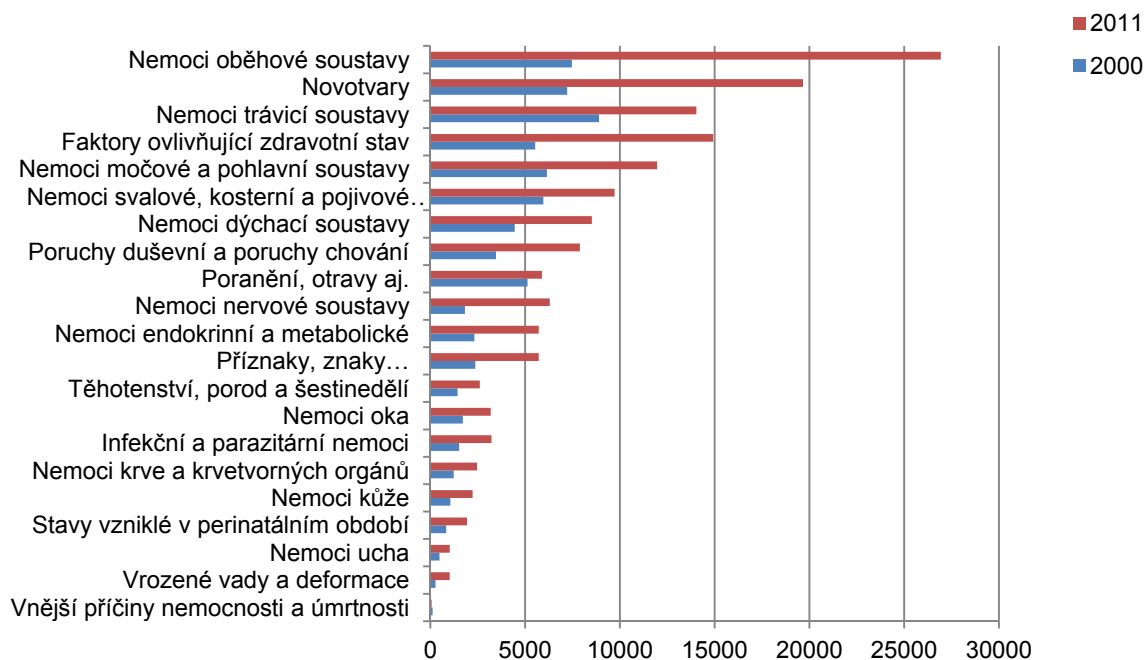
Tabulka 3.1: Výdaje na zdravotní péči podle diagnóz v mil. Kč

MKN-10	2000	2005	2009	2010	2011	Index 2011/2010	Průměrné roční tempo růstu (v %)
01 Infekční a parazitární nemoci	1 521	2 075	3 083	2 384	3 223	135,2	7,61
02 Novotvary	7 222	9 013	17 719	19 217	19 666	102,3	13,89
03 Nemoci krve a krvetvorných orgánů	1 237	2 111	2 241	2 359	2 469	104,6	2,64
04 Nemoci endokrinní a metabolické	2 319	3 435	5 454	5 690	5 719	100,5	8,87
05 Poruchy duševní a poruchy chování	3 460	5 029	7 697	7 783	7 888	101,4	7,79
06 Nemoci nervové soustavy	1 821	2 814	5 695	5 832	6 303	108,1	14,39
07 Nemoci oka	1 717	2 202	3 012	2 816	3 187	113,2	6,36
08 Nemoci ucha	483	651	932	940	1 021	108,6	7,79
09 Nemoci oběhové soustavy	7 464	16 263	22 203	26 758	26 932	100,6	8,77
10 Nemoci dýchací soustavy	4 450	5 980	8 304	8 551	8 520	99,6	6,08
11 Nemoci trávicí soustavy	8 903	10 835	12 943	13 213	14 034	106,2	4,41
12 Nemoci kůže	1 053	1 461	2 001	2 096	2 232	106,5	7,32
13 Nemoci svalové, kosterní a pojivové tkáně	5 962	8 761	10 267	10 659	9 725	91,2	1,76
14 Nemoci močové a pohlavní soustavy	6 145	7 579	11 275	11 355	11 970	105,4	7,91
15 Těhotenství, porod a šestinedělí	1 435	1 808	2 731	2 884	2 606	90,4	6,28
16 Stavby vzniklé v perinatálním období	839	1 131	2 062	2 091	1 933	92,4	9,34
17 Vrozené vady a deformace	273	673	922	932	1 019	109,4	7,16
18 Příznaky, znaky...	2 376	3 739	5 385	5 400	5 714	105,8	7,33
19 Poranění, otravy aj.	5 126	6 426	6 663	6 530	5 889	90,2	-1,44
20 Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti	115	105	86	97	69	71,4	-6,70
21 Faktory ovlivňující zdravotní stav	5 528	8 604	12 419	12 614	14 928	118,3	9,62
00 Neznámá diagnóza	46 345	69 399	75 625	63 700	67 809	106,5	-0,39
Celkem	115 792	170 093	218 720	213 900	222 856	104,2	4,61

Tabulka 3.1 ukazuje výdaje na zdravotní péči podle diagnóz v jednotlivých letech 2000 až 2011. V meziročním srovnání byl zaznamenán rapidní nárůst nákladů na léčení infekčních a parazitárních

nemocí (o 35%), což bylo do určité míry ovlivněno nárůstem výskytu klíšťové encefalitidy a hlášených salmonelóz během roku 2011.

Graf 3.1: Porovnání výdajů na zdravotnictví podle diagnóz v letech 2000 a 2011

Zatímco v roce 2000 nemoci trávicí soustavy vykázaly největší objem výdajů, v ostatních letech bylo nejvíce finančních prostředků vynaloženo na léčení nemocí oběhové soustavy (v roce 2011 až 26 932 mil. Kč), následované novotvarami (19 666 mil. Kč) a nemocemi trávicí soustavy (14 032 mil. Kč).

Nyní se zaměříme na výdaje na zdravotní péči strukturované podle věku a pohlaví. Každá věková skupina má odlišný počet pojištěnců, který přímo úměrně ovlivňuje výši celkových vynaložených výdajů. Při vyčíslení výdajů na jednoho pojištěnce se ukazuje jako potřebné vzít v úvahu i věk pojištěnce, protože v různém věku se stejná nemoc projevuje různě, odlišnou délkou léčení, různými komplikacemi, odlišným průběhem a tudíž i různými výdaji. Velmi zajímavé je také srovnání výdajů na zdravotní péči poskytovanou mužům a ženám. Ženy se obecně dožívají vyššího věku než muži, i proto je výše uvedená struktura výdajů členěná dle věku a pohlaví odlišná.

Následující tabulka popisuje výdaje na zdravotní péči podle věku a pohlaví:

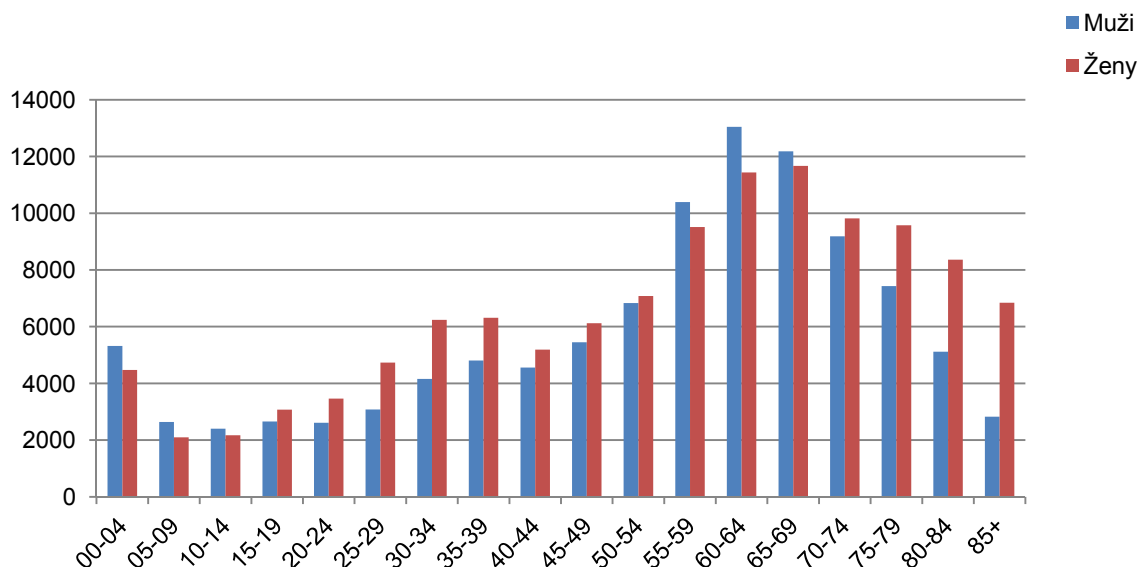
Tabulka 3.2: Výdaje na zdravotní péči podle věku a pohlaví v mil. Kč

	2000		2005		2009		2010		2011		Index 2011/2010	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
00-04	2 464	2 062	3 346	2 762	5 034	4 258	4 756	3 572	5 321	4 475	111,9	125,3
05-09	1 675	1 493	1 910	1 607	2 418	1 927	2 216	1 688	2 639	2 094	119,1	124,1
10-14	1 925	1 778	2 369	2 190	2 347	2 199	2 084	2 127	2 403	2 168	115,3	101,9
15-19	1 939	2 219	2 293	2 744	2 883	3 365	2 464	2 885	2 658	3 074	107,9	106,6
20-24	2 189	3 090	2 170	2 939	2 656	3 595	2 331	3 173	2 608	3 465	111,9	109,2
25-29	2 293	3 550	2 963	4 813	3 201	5 237	3 003	4 946	3 077	4 735	102,5	95,7
30-34	1 939	2 771	3 232	4 817	4 519	7 056	4 150	7 089	4 159	6 240	100,2	88,0
35-39	2 084	2 774	2 942	3 912	4 416	5 492	4 280	5 475	4 806	6 312	112,3	115,3
40-44	2 594	3 234	3 466	4 173	4 881	5 436	4 868	5 259	4 558	5 188	93,6	98,6
45-49	3 832	4 667	4 529	5 241	4 947	6 211	4 999	5 729	5 450	6 123	109,0	106,9
50-54	5 049	5 877	7 009	7 438	7 915	8 409	7 701	8 164	6 831	7 082	88,7	86,7
55-59	5 005	5 116	9 035	8 613	10 477	9 534	10 131	9 595	10 392	9 515	102,6	99,2
60-64	3 954	4 403	8 299	8 016	12 268	10 649	13 328	11 023	13 045	11 435	97,9	103,7
65-69	4 235	5 269	6 840	7 128	10 914	10 335	10 782	11 442	12 182	11 669	113,0	102,0
70-74	4 258	5 790	7 012	8 131	8 740	9 715	8 150	9 682	9 187	9 815	112,7	101,4
75-79	3 320	5 573	5 785	8 130	7 231	9 518	7 230	9 207	7 433	9 574	102,8	104,0
80-84	1 233	2 520	3 389	6 324	4 858	7 681	4 592	7 571	5 114	8 360	111,4	110,4
85+	927	2 691	1 225	3 302	2 456	5 942	2 272	5 935	2 824	6 846	124,3	115,3
celkem	50 914	64 878	77 814	92 279	102 161	116 559	99 336	114 564	104 687	118 169	105,4	103,1
Celkový součet	115 792		170 093		218 720		213 900		222 856		104,2	

V roce 2011 se vyskytovaly vyšší výdaje na zdravotní péči mužů ve věkových skupinách 00 - 14 a 55 - 69. V ostatních věkových skupinách byly zaznamenány vyšší náklady v případě žen. Nejvyšší výdaje se objevují u mužů ve věkové skupině 60 - 64 let a u žen ve věku 65 - 69 let. V porovnání s rokem 2010 nejvíce vzrostly výdaje u mužů starších 85 let a u žen v nejmladších věkových skupinách 00-09 let (shodně zhruba o jednu čtvrtinu).

Z časového hlediska se od roku 2000 celkové výdaje v běžných cenách zvýšily o 92,5%, přičemž v případě mužů o 105,6% a v případě žen o 82,1%. Největší nárůst výdajů na zdravotní péči u mužů i žen byl zaznamenán u věkové skupiny 80 - 84 let. Naopak nejméně vzrostly výdaje na zdravotní péči u obou pohlaví ve věkové skupině 20 - 24 let.

Graf 3.2: Výdaje na zdravotní péči podle věku a pohlaví v roce 2011 (v mil. Kč)

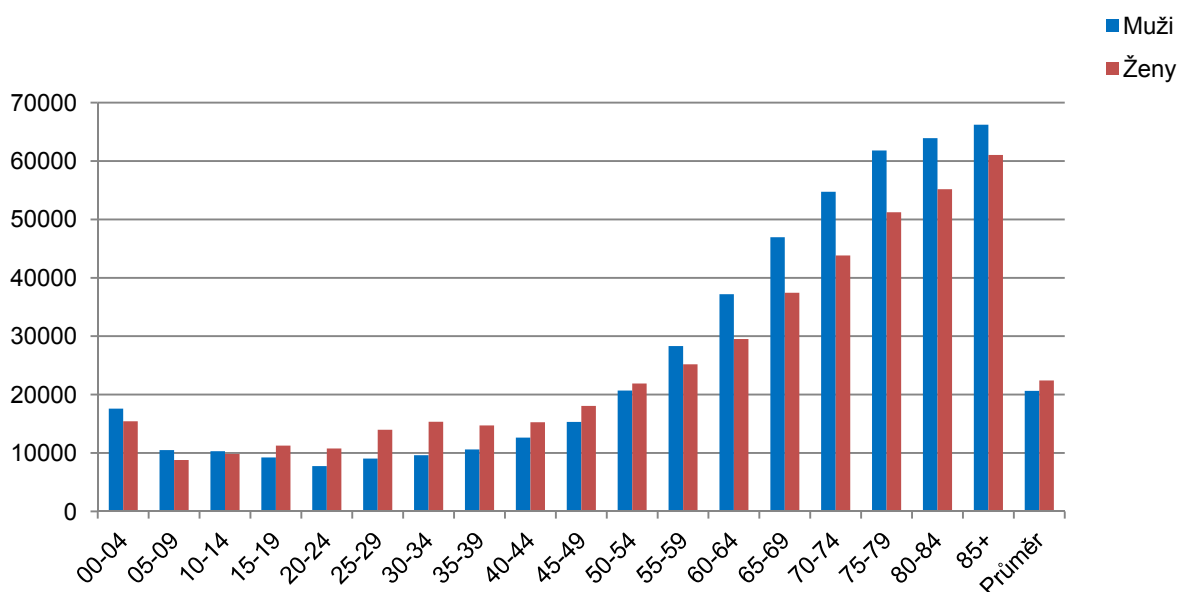
Zajímavou strukturu mají výdaje na zdravotní péči na jednoho pojištěnce podle pohlaví a věku. Obecně lze říci, že výdaje na zdravotní péči rostou s věkem a v jednotlivých věkových skupinách se jejich výše liší i v závislosti na pohlaví. Tabulka o počtu pojištěnců podle věku a pohlaví je uvedena v příloze (viz tabulka 8).

Tabulka 3.3: Průměrné výdaje na zdravotní péči na jednoho pojištěnce podle věku a pohlaví (v Kč)

	2000		2005		2009		2010		2011	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
00-04	10 796	9 542	13 700	11 962	17 242	15 328	15 987	12 598	17 598	15 443
05-09	5 519	5 189	8 231	7 316	10 017	8 457	9 102	7 342	10 496	8 800
10-14	5 742	5 561	7 902	7 698	9 687	9 567	8 883	9 571	10 306	9 842
15-19	5 440	6 531	6 847	8 572	8 948	10 996	8 037	9 939	9 241	11 279
20-24	4 908	7 264	6 021	8 648	7 677	10 954	6 871	9 858	7 755	10 782
25-29	5 300	8 642	6 632	11 504	8 425	14 718	8 246	14 449	9 049	13 978
30-34	5 458	8 231	7 372	11 626	9 683	16 024	9 175	16 678	9 612	15 357
35-39	5 918	8 274	8 271	11 670	10 584	14 060	9 779	13 348	10 620	14 715
40-44	7 267	9 336	9 797	12 421	13 583	16 030	13 683	15 678	12 645	15 276
45-49	9 518	11 638	13 031	15 472	14 583	19 126	14 330	17 178	15 314	18 072
50-54	12 704	14 432	17 967	18 896	22 004	23 494	22 364	23 971	20 694	21 888
55-59	16 532	15 722	23 709	21 546	27 906	24 392	27 176	24 767	28 326	25 188
60-64	18 382	17 655	29 626	25 426	36 247	28 382	38 321	28 734	37 182	29 514
65-69	21 460	20 938	35 787	30 171	45 934	36 127	43 593	38 492	46 945	37 454
70-74	25 755	23 636	44 281	36 516	56 806	46 234	51 113	44 924	54 735	43 829
75-79	28 252	26 370	47 936	40 273	57 878	48 024	58 577	47 507	61 813	51 229
80-84	30 148	29 635	48 147	42 438	64 143	51 481	58 814	50 350	63 923	55 175
85+	25 710	29 045	45 399	44 718	64 678	58 734	56 108	55 365	66 213	61 045
Průměr	10 099	12 273	15 463	17 644	19 993	22 038	19 502	21 738	20 646	22 427

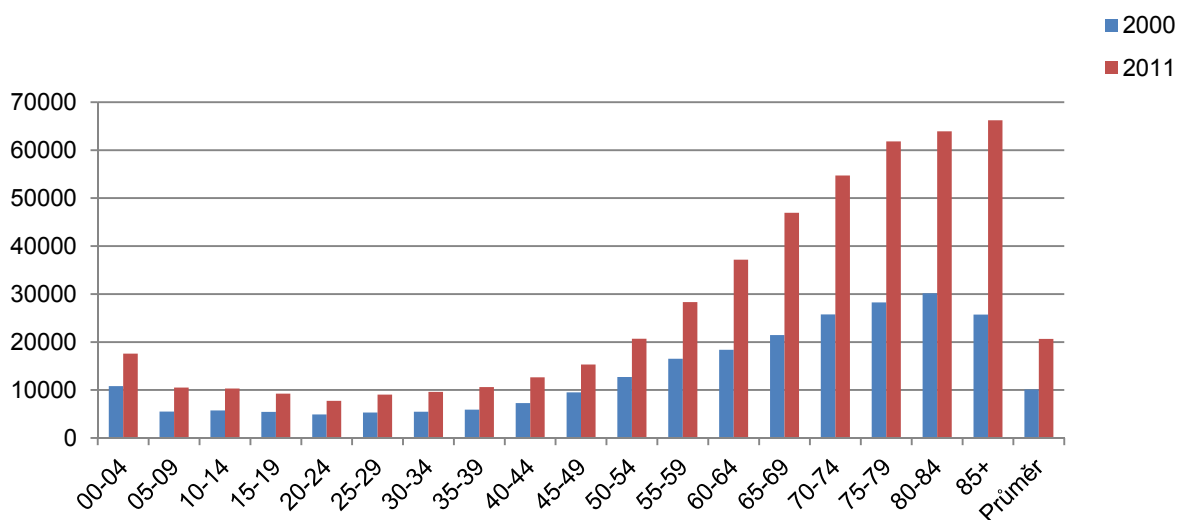
Výdaje na jednoho pojištěnce se odlišují zejména v závislosti na věku a částečně i na pohlaví. Důvodem je čerpání velmi odlišné zdravotní péče u každé věkové skupiny. V roce 2011 byly poměrně vysoké výdaje na jednoho pojištěnce vykazovány ve skupině 00 - 04 let, pak jejich hodnota klesala až na 7 755 Kč u mužů (20–24 let) resp. 8 800 Kč u žen (05 - 09 let). Následně se výdaje zdravotní péči zvyšovaly s narůstajícím věkem. Tuto situaci přehledně zachycuje graf 3.3a. Celkově byly v roce 2011 průměrné výdaje na jednu ženu (22 427 Kč) o 9% vyšší než průměrné výdaje na jednoho muže (20 646 Kč). V roce 2000 dosáhl rozdíl 21,5%.

Graf 3.3a : Průměrné výdaje na zdravotní péči podle věku a pohlaví v roce 2011 (v Kč)

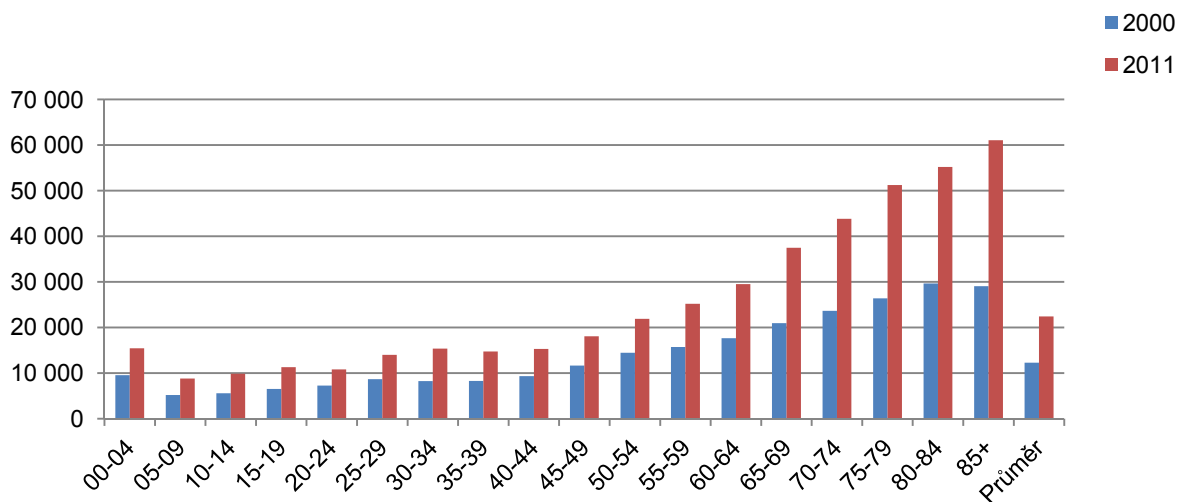

Od roku 2000 vzrostly průměrné výdaje na jednoho pojištěnce o 104% u mužů a o 122% u žen. Největší nárůst výdajů byl zaznamenán u obou pohlaví ve skupině 85 a více let. Naopak nejméně vzrostly výdaje ve věkové skupině 20-24 let a to jak v případě mužů, tak i žen.

Graf 3.3b: Porovnání výdajů na jednoho muže v letech 2000 a 2011

Graf 3.3c: Porovnání výdajů na jednu ženu v letech 2000 a 2011

Výdaje jsou samozřejmě uváděny v běžných cenách a proto se na rozdíl výdajů (přírůstků) podílí spolu se změnou rozsahu a kvality zdravotní péče také cenové pohyby.